

BREDASCHE

Stant-, Letterkundig-

Nieuws-

Donderdag

COURANT

en Wetenschappelijk

Blad.

4 Junij

PUBLICATIE.

BURGENMEESTER VAN BREDASCHEN DISTRICT.

Overzegen, dat de in den 11den April 1835. Lett. D. D. Afd. van Politie, (Prov. blad No. 65), dat elk die na den 1sten September aanstaande in den handel *Langte- Inhouds- en Vochtmaten* of *Gewigten* mogt gebruiken, welke van het merkteeken der hevinging voor dit jaar niet zijn voorzien, zal geacht worden zich van ongeoorloofde *Maten en Gewigten* te bedienen, en daardoor vervallen in de boeten en penaltieën, bij de wetten tegen het gebruik van zoodanige *Maten en Gewigten* vastgesteld. Gelaten voorts een iegelijk voor zooveel hem aangaat, zich mede overeenkomstig den voederen inhoud van opgemaakte ordonnantie te gedragen. — Zullende, door den Commissaris van Politie en zijne Agenten op de naleving der verordeningen, omtrent het Metriek-stelsel van *Maten en Gewigten* ten stipte worden gevigilleerd.

BREDA, den 1sten Junij 1835.

DE ROY, Vt.

Tot ordonnantie van dwelven.

De Secretaris der Stad.

H. W. S C H R A U I K E S.

LAYERS BERIGTEN DER VORIGE LOUEN

BREDA. — Omtraat de laatsteleden Zaterdag te Brussel gehouden bijeenkomst, waarvan wij in ons vorig nummer gesproken hebben, met het doel van het heet gehouden, om de geschikte middelen te beramen tot handhaving van de integriteit der gemeente-besturen zoodaer die bij de gemeentelijke bestuurswijze was, melden de brusselsche bladen, dat men in gedachte bijeenkomst met eenparigheid had men had een petitiën bij de wetgevende kamers in te dienen, op daarin aan te dringen op een regtstreeksche verkiezing van alle stedelijke magistratspersonen; op de herstelling voorts der finantiele grieven, als de 10 opeenten, de ongelijke heffing der belastingen, enz. Een comité was gevormd, bestaande uit de Hh. *Gandebien, Jottrand, Bartels* en de advokaten *Duchens* en *Durant*, om de handelingen der personen te leiden, die in de onderscheidene plaatsen zich aan het hoofd dezer petitië-associatiën wilden stellen.

— De heer *Meeus* heeft het hem toekomstig terrein, aan het eind der rue Royale te Brussel gelegen, waarop voor vijf jaren zijn prachtig hotel zich verbleef, dat tijdens den intogt onzer troepen in Brussel verbrandde, in veiling doen brengen. Hataalen heeft ruim 100,000 fr. opgebracht.

— Te Antwerpen waren heden (2 Junij) genoteerd: Belg. 100; O. Metall. 101 1/2, 5/8; Nap. renten 2 1/2; Rom. L. 99; Id. te Antw. 97; Sigil. 93; Spanje, *Guehard* 46; Perpet. 45, 45 1/8, 45; 3 pCt. niet genoteerd; Cortes te L. 40, 39 1/2; Id. Coupons 21; Ungeest. 18 1/2, 5/8; Braz. 86.

FRANKRIJK.

PARIS, den 31sten Mei.

Nadat het verhoor der beklagden gisteren was afgelopen, heeft de kamer der pairs, in geheim comité, op voorstel van den graaf *Basard*, besloten, de zoedangen, die ten stelligste alle deelneming aan het berucht adres hadden ontkend, dadelijk te ontslaan; terwijl de behandeling der zaak ten aanzien van de beide redacteurs der *Tribune* en van den *Riformateur*, van den heer *Audry de Puyraute* en eenige anderen, die met hem niet waren gecompromitteerd, en eindelijk ten aanzien van twaalf der gedaagden, wier antwoorden niet voldoende werden geacht, in eene volgende zitting soude worden voortgezet. Onder eenen grooten toeloop van nieuwsgierigen is deze zitting heden middag ten een ure geopend, en soude allereerst het woord aan den gedaagden *Tribun* worden gegeven, om in zijne bijzondere verdediging te worden gehoord. De heer *Armand Carrel* voor zich-zelven aan de aanklagt ontheven, soude voor eenige zijner medebeklagden optreden.

— Een voorstel van den heer *Delort*, om aan de pensionaars van de legation van Parijs de achterstallige dijkering te vergoeden, is door de kamer van deertzelve, in de zitting van gisteren door de kamer van deertzelve, zonderting geoordeeld, met eene groote meerderheid verworpen, oecbeon er slechts 166 leden bij de stemming tegenwoordig waren.

— Het *Journal des Débats* levert heden wederom een zeer uitvoerig artikel over de Spaansche interventie, dat echter niet hetzelve lageten toon geteemd is, dan het vorige. Op den voorgrond stellende, dat eene gewapende tusschenkomst in de tegenwoordige omstandigheden voor Frankrijk enige voordeelen soude kunnen opleveren, immer, geraden zijn, zegt het ministerieel dagblad, dat men deze kwachis ook uit een meer algemeen staatkundig oogpunt, vooral ten aanzien van de mogelijkheden, die meet onmiddellijk met Spanje en Frankrijk zijn verbonden beschouwen moet. Engeland en Portugal komen als zoodanig het eerst in aanmerking, en het Fransche bestuur moet noodzakelijk, alverens een besluit te nemen, het aanzoek van het Spaansch ministerie van deze beide staten mededeelen. Het antwoord van het Engelsch kabinet kan men niet eerder dan na verloop van acht dagen te gemoot zien, en den betit zal het blijken, welke bedenkingen ten deze tot beslissing kunnen leiden. Deze wijze van handelen is het gouvernement van den keizer af door de vertegenwoordiging voorgesprezen; men heeft aldaar meermalen gezegd dat Frankrijk niet onder de conservatiën staten van het Westelijk Europa hoedgebouwen moet maken, om tegen het Noorden een evenwigt daer te stellen. Zoodanig verband kan niet anders bestaan, dan wanneer men in belangrijke zaken met gemeen overleg handelt; en het is dus van dit stelsel een onmisbaar gevolg, dat men ook in dit geval den raad der bondgenooten moet innemen, behoudens het regt om horene gurbelste met het bijzeder belang overeen te brengen. Dat men te Londen even alreeds in zake van handelen zal zijn, dat het Spaansche ministerie, is hietoe twijfel, doch welke overleer horene beslissing omtrent eene gewapende tusschenkomst zal zijn, kan voor het oogenblik niet wet worden voorzien.

Men wil dat koning *Lodewijk Philips*, in bijzondere gesprekken, andermaal de verzekering heeft gegeven, dat hij niet dan in de uiterste noodzakelijkheid tot eene gewapende tusschenkomst zal besluiten.

— Lord *Granville* is gisteren bij den koning ten gehoore ingelaten. Men wil dat de graaf *Posso di Borgo* mede in zijne vorige betrekking herwaarts zal terugkeeren.

— Van Madrid zijn geene berigten ontvangen, en van de Spaansche grenzen deelt alleen de *Gazette de France* een dekreet van den *Carlos* van den 17den Mei mede, waarbij de leening, door het Spaansch gouvernement met het huis van *Ardoin en Comp.* gesloten, bepaaldelijk voor nietig wordt verklaard.

(Heden, uit hoofde van den zondag, geene fonds-notering.)

NEDERLANDEN.

BREDA, den 3den Junij.

Bij Koninklijk besluit van den 26sten Mei jl., is de heer *François Léviagne*, benoemd tot Nederlandschen consul te Bahia, in Brazilië.

— Eerzisteren morgen is weder een detachement jagers uit de residentie naar het leger vertrokken.

— Den 28sten Mei, is te Oudorp, bij Goedereede, overleden *Abraham Aleman*, gepensionerd luitenant-kolonel, lid der ridderschap van Holland. Deze was een der zonen van den fiddaan, wiens afkomst van *Willem III*, graaf van Holland, Zeeland en Hainegouwen, door wijlen Mr. *Henrik van Wyn* ontdekt werd, en die door *Prins Willem V*, vader van Z. M. den Koning, in Hoogstdezelfs lijfwacht werden opgecoomen.

— Volgens den *Columbia Observer* is het beneden-gedeelte van het graafschap *Murray*, in den Noord-Amerikaanschen Staat *Tennessee*, den 21sten maart des nachts door eenen vreeslijken storm bezocht geworden; acht personen kwamen om het leven, en twintigtal werden zoo gekwetst, dat men aan derselver herstel twijfelt. Haisen, boomen, heggren, alles wat den wind in den weg stond, werd met den grond gelijk gemaakt. Van de hevigheid des winds kan men zich een denkbeeld vormen, wanneer men vernemt, dat een zware plank, die van een gebouwe was afgevoerd, met het ene eind vier duim diep in eenen loopgraven was gedreven.

— De weduwe van den verpaarden edelscheper *van der Meer* is den 13den der vorige maand te Clapham, een dorp in Engeland, overleden. Zij had den onderdom van 94 jaren bereikt, en

bedert 55 jaren weduwe, en had de laatste harer zes kinderen su
fwee-en-veertig jaren geleden verloren. Deze vrouw had geduren
de haar gansche leven eene levendige herinnering en diepen indruk
van haar geleden verlies bewaard, en telken jare in de maand fe
bruarij, zijde het tijdstip van den moord aan den beroemden sei
ziger gepieegd, gevoelde zij sterke rouw-aandemingen. Twee da
gen voor haar overlijden, heeft zij aan het Britsch museum een
medaille van den kapitein Cook, welke zij nog bezat, gezonden.
Men herinnert zich te dezer gelegenheid, dat de Koning van Ove
wee, tijdens zijne reis naar Engeland voor eenige jaren, aan zijne
geneesheer een' pijl ten geschenke gaf, die van een der been-been
deren van den beroemden reiziger vervaardigd was.

D U I T S C H L A N D.

FRANKFORT, den 31sten Mei.

Naar men verneemt, zou de heer von Guaita dezer dagen
van hier naar Berlijn terugkeeren; de secretaris Reuss zou hem later
volgen. Hieruit wil men opmaken, dat de onderhandelingen over
de toetreding tot het Duitsche tolverbond dezerzijds nog niet zoo
ver gevorderd zijn, als sommigen willen. De handels-commissie houdt
intusschen tot dit doel dagelijke zittingen, en men zegt dan ook,
dat de onderhandelingen, zowel van Frankfort als van Nassau spo
dig tot een voldoende einde zullen leiden. Omtrent Nassau zou voor
dit gevoelen nog meer grond bestaan, omdat er van wege de rege
ring bereids eenige maatregelen genomen zijn, welke als voorboden
van eene toetreding kunnen beschouwd worden. Tot die maatregelen
behoort een besluit, dat voortaan, bij den invoer van suiker, koffij
en tabak, buiten de heffing der bestaende toelagen, borgtocht voor
een verhoogd toelag zal moeten worden gesteld. Door die verhoop
ing worden in het Nassausche, ten aanzien van genoemde artike
len, dezelfde toelagen geheven als in de Staten, die tot de groote
Duitsche tolvereniging behooren.

— De *Karlsruher Zeitung* van den 28sten dezer houdt een ni
verig artikel betrekkelijk Badens toetreding tot het Duitsche toelagel.
Men leest daarin onder anderen het volgende:

» De pogingen tegen de plannen der regering, om aan het land
de zegeningen van het vrije verkeer met 23 millioenen Duitschers
te bezorgen, nemen een aanvang. Zij gaan van hier uit, doch niet
van de zijde der inwoners der hoofdstad. In Freiburg is op verlan
gen van 33 burgers bereids eene algemeene bijeenkomst aangekon
digd, ten einde eene petitie tegen de tolvereniging tot stand te
brengen; van daar zijn ook reeds uitnodigingen tot eene dergelijke
handeling naar andere plaatsen afgezonden. Badens burgers kennen
de vaderlijke slechts hun welzigt bedoelende inzigten van hunnen
vorst en zullen zich niet laten misleiden; waar hij zijnen wil uit
daar kloppen de harten zijner onderdanen hem blijde te gevoelt.
Hoe waar dit ook zij, zoo valt het nogtans de lieten eener, ook de
weldadigste bedoelingen der regering tegenstrevende partij niet on
mogelijk, kortzigtigen en ligtgeleevigen te misleiden. Intriganten
die aan de regering, al is het ook ten koste des lands, gaarne
mogelijkheden bieden, die niets meer dan rust en orde, eenstem
migheid de vrede tusschen Duitschlands vorsten en volken vrede
hebben, zelfs hier bij den zetel der regering, het getucht weten
te verbreiden, alsof de kwestie der toelaanwijzing eene verdeeld
heid onder de leden der regering had ten gevolge gehad en men
eene verwerping van het gesloten verdrag van de zijde der Staten
niet ongaarne zien zoude. Deze allendige nakping van vreemde
kunstgrepen zal naar men verneemt weldra bij eene afdoende ver
klaring der regering aan de Staten hare wederlegging vinden. Welke
onwaarheden zullen nu wel naar buiten verspreid worden om de
plannen der factie eene, ofschoon zwakke, toch oogenblikkelijke
ondersteuning te verleenen! Reeds worden in de hooger gelegene
landstreek berichten van de groote ontevredenheid in de lagere
landstreek verbreid, en het zou ons niet bevreemden, wanneer
er binnen kort aan het Constantzer meer van eene bedenkelijke stem
ping aan den Main, en aldaar van eene dergelijke stemming in
eerotgemelde streek spraak liep. Wij twifelen niet of de regering
zal de verspreiders van zulke geruchten weldra ontdekken en hunne
plannen weten te verijdelen.»

Omtrent de tolvereniging zelve gaat het opgemaalde blad verder
dus voort:

» De tolvereniging omvat bijna geheel Duitschland, zoo verre
het uit Staten bestaat die uit zich-zelf een groot welbesloten
handelsgebied kunnen vormen, gelijk bijv. de Oostenrijksche mo
narchie. De nu vereenigde Staten hebben de behoeften gevoeld zich
tot een wederkeerig tolvrijverkeer te verbinden. Waarin onderscheidt
zich dan het groothertogdom Baden van al die landen? Waarom
zou ons geen voordeelen beloven 't geen voor 23 millioenen Duitschers
behoefte is? Zijn wij welligt groot genoeg om een zelfstandig gebiet
uit te maken? De verbonden Staten hebben het doelmatig gevoeld
den aan de Engelschen en Franschen en andere volken, welke voor
de Duitsche industrie hunne markten gesloten houden, den invoer
hunner kunstvoortbrengselen door tollon te bezwaren, om hunne
eigene onderdanen arbeid en verdiensten te verzekeren, welke zwa
rang den vreemdeeling verrijkt hebben. Waarom zou dit de arbeidende
klasse begunstigend stelsel het groothertogdom, welks bevolking jaar
lijks met 11,000 zielen, die arbeid en verdiensten verlangen, toe
neemt, geen voordeelen beloven? Wie daaraan twijfelt bezweve zich
naar ons Schwarzwald en naar de grenzen van Zwitserland, alwaar
bereids, in de zekere hoop dat wij tot het toelagel toetreden zullen,
nieuwe werkplaatsen van nuttig bedrijf opgericht worden. De ver
bonden Staten hebben goedgevonden het inkomsten-verlies, dat uit
hun onderling vrij verkeer noodwendig ontstaat moet, door eene
hooge belasting op de koffij en suiker te vervangen, welke belasting
ook in Oostenrijk, Frankrijk en andere groote Staten, zonder het
minste nadeel, ten deele op nog hogeren voet, reeds lang he

staat. Waarom zou zulks Baden ten verderve leiden? Is te
gen dezen nieuwen last, die in 't bijzonder het schoone geslacht
mishaagt, hetgeen de mannen eenigzins in verlegenheid brengt,
niet tegen te stellen de tolvrijheid van alle producten welke de
kunstvijt van 23 millioenen Duitschers voortbrengt? Neen, zeggen
de degenen, die zich in engelsche en franche stoffen kleeden en
met dezelve hunne kamers versieren, die zonder parijtschen kleerm
ker en modemaakster niet leven kunnen; neen, zeggen zij, ons vol
dat niet wat de oobandige Duitche voortbrengt. — Deze overmoed
zet men niet met het matige toltatief der vereeniging, maar met het
fransche en engelsche straffen!»

— In den nacht van 10 op 11 mei is in het marktplek Au
nabij het Lutha-gebergte en Mannersdorf brand ontstaan, waar
door van 125 gebouwen, uit welke het vlek bestond, 83 in de asch
werden gelegd, en onder deze de kerk, de pastorie en het school
gebouw. Bij dit groote ongeluk mag men zich nog gelukkig reken
nen, dat geen mensch er het leven bij ischoot.

— Van de grenzen van Gallicie wordt van den 18den mei ge
schreven, dat het op den Hongaarschen landdag gedane voorstel
tot bijlegging der geschillen tusschen het vorstendom Zevenbergen
en de oostenrijksche regering, ook door de magnaten met eene aan
merkelijke meerderheid is goedgekeurd. — *Vessoloni* had ver
klaard van zijne zitting en stem te dezer gelegenheid te zij
len afzien.

— Uit Napels schrijft men van den 15den: » De Vesuvius heeft
dezer dagen een geheel nieuw schouwspel opgeleverd. Eene groot
te hoeveelheid vulkanische stoffen, welke zich ten gevolge van de
uitbarsting in maart II. opgehoopt had, is weder in een verzon
ken. Te gelijker tijd steeg uit de opening die deze belangrijke
massa weggenomen had, een dikke rook op, welke eene aanmerke
lijke hoogte bereikte, en nog hoger zou gestegen zijn, zoo de
wind de zwarte zuil niet verdeeld en verdreven had. In den ge
heelen omtrek had zich een sterke zwavelreuk verspreid.

— Uit Triest schrijft men van den 17den mei:

» De berichten welke met de jongste pakboot uit Griekenland
ontvangen zijn, gaan tot den 8sten dezer, en bevestigen dat om
al rust heerscht, doch onder reikhalzend uitzien naar den nade
renden leten jubij, waartop zich meer en meer aller wenschen en
pogingen als naar een algemeen middenpunt rigten. De voorbe
reidelen voor dat tijdstip trekken nu reeds zoo zeer de aandacht,
dat er aan gewigtigere veranderingen en schikkingen met betrekking
het bestaan van het regentschap niet meer gedacht wordt. Het
ministerie zal dan ook wel aanhijven, *Kapell* niet uitgezonderd;
maar spreekt men meer van het vrijwillig afstreden van den oorlogs
minister, die voor eenen engelschman, *Church*, of *Gordon*, zoude
plaats maken. De meening won alzo meer en meer veld, dat de
graaf von *Armanberg*, was het dan ook slechts voor den eersten
tijd, Koning *Otto* met zijnen raad zal blijven dienen, ofschoon
niemand nog iets stelligs deswege wist. Naar het zeggen zou zelfs
de staatsraad v. *Kobell* niet voor den herfst vertrekken, en in het
algemeen alles vermeden worden; wat eene verandering van stel
sel en wijze van bestuur aanduiden konde, daerij men tot de be
vestiging der nieuwe orde van zaken, de bestendigheid voor hoogst nood
zakelijk hield. Of evenwel het tot hertoe gevolgde stelsel met de
behoefden, de wenschen, het karakter en 's lands inkomsten over
eenstamde, daarover waren de gevoelens zeer uiteen loopende, en
al naar dat iemands gevoelens deswegens is, acht hij zulk een voor
nemen voer mogelijk of onmogelijk, voor heilzaam of verderfelijk.
Zoo veel schijnt zeker, dat bij een inkomme van 8,000,000 drach
men en bij eene bevolking van 700,000 menschen, met een leger
kostbare administratie met zoo vele ministers, ministerie raden,
presidenten en directeuren niet onderhouden kan, zonder den nieu
wen staat van zaken in gevaar te stellen; en uit dien hoofde zijn er
wesenlijke veranderingen noodzakelijk. Overigens is thans de mo
narch alleen met de Grieken die bemoeven, en met de enkele Beijer
schen, die in Griekenland eene burgerlijke of militaire betrekking
gekregen hebben. Het laatste beijersche bataillon is uit Patras in
onze haven binnen geloopt.»

— Te Weenen waren den 25sten genoteerd: Metall. 102½; 4
pCt. 98½; Bankactien. 1346.

Letterkundige en Wetenschappelijke Nieuwstijdingen.

Onder de werken welke ons in de afgelopen maand voorgekomen zijn,
zaken de volgende ons toe te brengen opmerking te verdienen.

LAND- en VOLKENKUNDE. — De laatste ontdekkingsreis in de Noord
poollanden van den Engelschen Zee-Kapitein Ross, welke zoo veel gerucht
heeft gemaakt, is thans in 't licht gegeven, in een boekdeel in 4to met vele
platen, te Londen bij intekening. *Second Voyage of Discovery to the
Arctic regions. by Capt. Ross.* Van het werk is ook reeds eene Fransche
vertaling verscheuen.

Het werk van *MARTIN* over de Engelsche Koloniën gaat met spoed voor
waarts. Het IV Deel ziet reeds het licht en bevat *Zuid- en West-Afrika*,
Mauritius, *Australië* en de *Falklands-eilanden*. Het geschiedkundig ge
deelte van het werk, wordt als zeer oppervlakkig geacht, en de schrijver
door zijne eigene landgenooten beschuldigd van aan de Engelschen ontdek
kingen toe te kennen, waarvan de eer aan anderen behoort. Te gelijker
tijd verschijnt er een zeer goed overzicht van den Staat der koloniën
en de handels-bronnen van Engelsch Indië: *India, Its State and Prospects.*
by *Edward Thorstein*.

Terwijl onlangs de Engelsche Luitenant Bonyas zijne belangrijke reis in Azië naar Bokhara heeft in 't licht gegeven, welke ook reeds in 't Fransch is overgezet (Paris, bij Bertrand, Pr. 30 fr.) is thans over dezelfde streken een opmerkelijk werk in 't licht gekomen, zijnde eene Zeddelingsreis van den tot het Christendom bekeerden Jodit Joseph Wolff. Het werk is te Malta gedrukt en getiteld *Researches and Missionary Labours among the Jews, Mohammedans and other Sects*. Het reisverhaal brengt den lezer van Malta naar Perzië, vervolgens door de woestijn van Turan- manie naar Bokhara en Balkh, en van daar over de heilgen naar Cabul, Indië, Cachemire en eindelijk door Arabië en de Rode Zee naar Egypte. Het werk is minder belangrijk voor de aardrijkskunde dan voor de kennis van het menscheijk geslacht, en is in dit laatste opzigt zeer onderhoudend en leerzaam. Het is opmerkelijk, hoe in den laatsten tijd als een stroom van berichten over het Oosten tot ons komen; LAMARINE, MICHAUD en POUJOLAT (*Correspondance d'Orient*) bij de Franschen, HARDY (*Notices of the Holy Land*) bij de Engelschen, en een aantal anderen, en nu weder deze WOLFF.

Eene geheel bijzondere soort van werken, hoedanig in geen ander land gevonden wordt, besit de Nederlandsche Letterkunde in de zoogenoemde Stedeböeken, of afzonderlijke en uitvoerige beschrijvingen der voornaamste steden, met hare geschiedenis. In Paris is thans de eerste aflevering verschenen van een dergelijk algemeen werk, zijnde eene kolossale onderneming, waarin de voornaamste steden van Europa zullen worden opgenomen. Het bestuur van het geheele werk is opgedragen aan den Heer TISSOT, maar onder de medearbeiders telt men de namen van CHATEAUBRIANT, VIGNON, TISSOT, SAMY-MARCE-GIRARDIN, LÉONARD, CHARLES-NORMAN. De afbreidheid niet wordt opgegeven, zal bij afleveringen worden uitgegeven, (Pr. 1 fr.), waarvan doorgaans 4 of 5 eene stad zullen bevatten, terwijl elke stad tevens afzonderlijk een geheel zal uitmaken. De steden, welke het eerst zullen behandeld worden zijn deze: Nimes, Bern, Venetië, St. Malo, Inspruck, Trente, Florence, Londen, Brussel, Rouen, Reims, Munchien, Westien, Lissabon, Krakau, Toledo, Delphi, Syracuse. De titel van het werk is *Histoire et description des principales villes de l'Europe*.

Reize naar de Oost- en Westkust van Zuid-Amerika, en van daar naar de Sandwichs- en Philippijnsche eilanden, China enz. gedaan in de jaren 1826-1829, door J. Boelen, Jz. 1ste deel, met platen (Amst. ten Brink en de Vries Pr. f 5.80.)

GESCHIEDENIS. — Zij die de in 't licht gegevene Deelen van BILDERS Historie van het Vaderland gelezen hebben, weten, hoe die berdeinde Dichter en Geleerde over onzen Geschiedschrijver WAGENAR, op den toonder uiterste verachting, gewoon is te spreken. De Hoogleeraar SIEGENREK, die reeds vroeger de eer van WAGENAR heeft gehandhaafd in eene Verhandeling, gedrukt in het IV Deel der Verhandelingen van de tweede Klasse van het Koninklijk Nederlandsch Instituut, heeft thans meer bepaaldelijk tegen de onderscheidene aantijgingen van BILDERS onzen geschiedschrijver verdedigd, in een afzonderlijk uitgegeven geschrift, waarbij eens voorlesing is gevoegd, ter verdediging van de eer van Jacoba van Beyeren, welke versta door B. in zijn aangehaald werk op het meest onbillig is. De titel is: *de Eer van Wagenar, als geschiedschrijver, en die van Jacoba van Beyeren, tegen de verachting van B. in zijn geschiedschrijver des Vaderlands, door M. Siegenrek*. (Te Haarlem bij V. Loosjes. 1833. Pr. f 1.00.)

De bekende Geschiedschrijver van Engeland, SMOLLETT, heeft een voortzetting gevonden in den Heer T. S. HUNTS, die de Engelsche Geschiedenis zal voortzetten tot op den tegenwoordigen tijd, in een werk, 't welk uit zes deelen zal bestaan. Het tweede deel is thans verschenen; van het eerste hebben verscheidene Engelsche tijdschriften met lof melding gemaakt.

De Belgische opstand heeft eenen Engelschen geschiedschrijver gekregen in CA. WHITE, *The Belgic Revolution of 1830*. De schrijver poent ten hoogste het verstandig bestuur van Leopold, maar regtvaardigt desniettemin in vele opzichten de handelingen van Koning Willem.

Over de Geschiedenis der Mongolen zijn twee belangrijke werken verschenen: *Geschichte der Mongolen, von den ältesten Zeiten bis auf Tamerlan*, eene vertaling uit het Perzisch, van GRIGORJEN (Petersburg, Pr. 5 rbl.), en: *Histoire des Mongols, depuis Tchinguiz-Khan jusqu'à Tamerlan, par M. le Baron G. D'Ohsson*, meestal gepnt uit Perzische en Arabische Handschriften van de 13de en 14de eeuw, berustende op de Bibliotheken van Paris en Leyden. (Te Haag en Amst. bij Geb. 1802. Cleef, 4 deelen, met eene kaart.)

OULDHEIDKUNDE. — Van de jaren 1807-1812 zijn in Frankrijk uitgegeven *Mémoires de l'Académie Celtique*, 5 deelen in 8vo.; een vergoede daarop waren de *Mémoires et dissertations sur les antiquités nationales et étrangères*, 1817-1834, uit 10 deelen bestaande: thans verschijnt onder den laatste gemelden titel het eerste deel eener nieuwe reeks *Mémoires publiés par la Société royale des antiquaires de France*.

Onder den titel *Monimens de l'Egypte et de la Nubie* is uitgekomen de eerste aflevering der Egyptische en Nubische gedenkstukken, door GRANFONTEIN en JONAS beschreven, met afbeeldingen op de plaats vervaardigd, onder het oog van dien oudheidkundige vervaardigd. Dit werk onder be gunstiging van de Ministers Goyaz en Ternas uitgegeven, zal besta uit vier deelen groot folio, met 400 meest gekleurde platen in twee deelen tekst in 4to. De uitgeverij kost in 40 afleveringen. Het geheel zal 500 franken kosten. (Paris bij F. Didot.)

Als een allermerkwaardigst boek wordt door een groot aantal Engelsche tijdschriften aangeprezen *the Round Towers of Ireland or, the history of*

the Tuath-de-Dananns, etc. bij Henry O'Brien, waarvan thans de tweede druk is verschenen (met 34 platen, Pr. 1 guin.) Over Vrijmet selarij, Sabaïsnius, Buddhismas en andere godsdienstige geheimeissten, worden in hetzelfde velenieuwe nasporingen en treffende gezigtspunten voorgedragen.

TAALKUNDE. — De Historische taalkunde heeft eene belangrijke bijdrage ontvangen in een tot hertoe onuitgegeven gedenkstuk van de Gothische taal, zijnde eene verklaring van het Evangelie van Johannes, uit handschriften, welke te Rome en Milaan bewaard werden. Ook voor de ker kelijke geschiedenis is het werk niet zonder gewigt, daar men over de Ari aanische gewoens der Gothen er nieuwe ophelderingen in vindt; welke door den Uitgever, Prof. MASSMIE te Munchien, zoo wel als de taalkundige bij zonderheden, met kennis en berdeel zijn in 't licht gesteld. Het werk draagt den titel *Skeireins Aloggellions thairh Johannén* en is, onder anderen te bekomen bij de Boekhandelaars MULLEN & Co. te Amsterdam.

De Hongaarsche Geleerde CSOMO DE KONOS heeft een Woordenboek uitgegeven van de Thibetaansche taal. De nasporingen van dezen Geleerde hebben doen zien, dat de Letterkunde van Thibet geheel van Indiaanschen oorsprong is. De verbaazend groote verzameling van werken over onderscheidene vakken van wetenschap, zijn vertalingen van Sanskrietische werken, uit de 7de eeuw van onse tijdrekening, welke vervolgens weder uit het Thibetaansch in de Mongoolsche, Mandchouische en Chinese taal zijn overgezet; zoodat het Thibetaansch in Ghineesch Tartarys de taal der geleerden is geworden, gelijk het Latijn in Europa. Het woordenboek van CSOMO is te Calcutta op de Drukkerij van het Zeddelingsgenootschap voor rekening van het Engelsch Bestuur van Indië gedrukt, en is een fraai proefstuk van de typographische vorderingen in dat land.

KRUIDKUNDE. — Het eerste deel is thans voltooid van de *Encyclopédie Botanique par M. Clerc* (Paris bij Audin, in 4to met 55 fraai gekleurde platen, Pr. 40 fr.) De opgang, welke dit werk in Frankrijk gemaakt heeft, is bij elke aflevering toegekommen. Hetzelve bevat niet alleen eene beschrijving van de gedaante, kleur en eigenschappen der planten, maar ook van de wijze om dezelve in onderscheidene gronden en luchtstrekten te kweeken. Dezelfde schrijver heeft ook uitgegeven een *Manuel de Botanique* (in 4to met 8 gekleurde platen, Pr. 10 fr.)

GENEESKUNDE. — De oogziekte (*ophthalmia bellisa*), waarvan in België in den laatsten tijd eene ontzettende menigte soldaten de slagtoffers zijn geweest, heeft aanleiding gegeven, dat daar de Belgische geneeskundigen, die dezelve, naar 't schijnt, niet wel van andere oogontsteking weten te onderscheiden, geen raad meer wisten, men eerst naar Weenen om hulp gezonden heeft, en vervolgens den oculist J. G. JÜRGEN van Berlijn heeft ontboden. Deze heeft zijne ervaringen in België opgedaan, benevens zijne vroegere waarnemingen bekend gemaakt in een werk: *Ueber die Augenkrankheit, welche in der Belgischen Armee herrscht* (Berlijn, Pr. 14 gr.) Over eene andere, zeldzamer voorkomende oogziekte, is het volgende geschrift in 't licht verschenen: *Nosologie-therapeutische Darstellung der gonorrhoeischen Augenerkrankung, von Dr. J. M. A. Schön*. (Hamb. Pr. 12 gr.) waarbij verdient aanbevolen te worden de te Paris bij Didot onlangs uitgegevene monographie: *de l'emploi de l'excision et de la cautérisation à l'usage du nitrate d'argent fondu dans l'ophthalmie blennorrhagique*.

De Directeur der Orthopedische Inrigting te Morley in Frankrijk, F. HUMBERT, heeft zijne waarnemingen omtrent de ontwichingen van het dijbeen in 't licht gegeven, en zijne geneeswijze en toediening daarvan gehengd, beschreven in een werk: *Essai et observations sur le maniere de réduire les luxations spontanées symptomatiques de l'articulation ilio-femorale etc.*, in 8vo met een atlas in 4to. Volgens dit werk, zijn 12 lijders, door de Geneesheeren voor ongeneeslijk verklaard, door de behandeling van den heer HUMBERT genezen.

De *Hafeland's Journal* van 1806-1824, is eene reit van kleine geschriften van dien Nestor der Geneeskunde afzonderlijk uitgegeven, onder den titel van *G. W. Hafeland's neues Auswahl kleiner medizinischer Schriften* (Berlijn, Pr. 1 Thr. 18 gr.)

Ook Rusland levert bijdragen tot de literatuur der Geneeskunde. Dr. BURKOWSKI heeft in het Duitsch uitgegeven een werk: *die Geisteskrankheiten einz.*, waarin dit onderwerp theoretisch en praktisch wordt behandeld. (Petersb. 2 deelen. Pr. 6 rbl.), en de eerste geneesheer van het Hospitaal te Petersburg, de Staatsraad Dr. CHA. WITT, in dezelfde taal een werk *Von dem delirium tremens oder Gehirnfieber der Trinker* (Pr. 5 rbl.)

WIJSBEGERTE. — *Cartesius und seine Gegner, ein Beitrag zur charakteristik der philosophischen Bestrebungen unserer Zeit*, von Dr. G. F. HOCK. (Weenen. Pr. 18 gr.) De schrijver oordeelde, dat het overeenkomstig den geest van onzen tijd was, op de verdiensten van CARTESIUS op nieuw de aandacht te vestigen als *den Vater der subjectiven Methode der Philosophie und des festen Anhängers des Dualismus zwischen Geist und Natur*. Uit dit oogpunt wordt de berdeemde wijsgeer in dit geschrift beschouwd.

De voorrede, door SCHÄTZING onlangs geschreven, voor eene Hoogduitsche vertaling van het werk van GOETHE, heeft aanleiding gegeven tot eene beoordeeling van J. H. FROST, in de *Hallische Lit.-Zeitung* welke thans een weinig uitgebreid, afzonderlijk is uitgegeven, terwijl Prof. KANT de polemische uitvalen in genoemde voorrede tegen Goethe beschouwd heeft als een teeken van een vernielingsoorlog, waarin de nieuwere Duitse philosophie, zich zelve, zal vernietigen. De titel van het hier bedoelde geschrift is: *Schelling und Hegel, oder die neueste Philosophie im Vernichtungskriege mit sich selbst begriffen*. (Leipzig. Pr. 8 gr.)

165ste Koninklijke Nederlandsche Loterij.

TWEEDE KLASSE.

3de Trekking: N°. 826, f 1000; N°. 1928, f 5000.
N°. 20,498, f 1500.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

DINGSDAG, den 2den Junij.

	laagste koers.	hoogste koers.	koers en 1/2		laagste koers.	hoogste koers.	koers en 1/2
NEDERLAND. p.Ct.							
Werk Schuld 2 1/2	55 1/2	55 1/2	55 1/2	Dito 1837... 5	104 1/2		
ditto dito 5	100 1/2	100 1/2	100 1/2	Cert. dito 1835 5	99		
Uitgestel. dito				Obl. te Lond. 5			
Kansbill. dito.	25 1/2	25 1/2	25 1/2	Cert. te Hamb. 5	99 1/2		
Amort. Synd. 4 1/2	94 1/2	94 1/2	94 1/2	Ins. in Assig. 5	69 1/2		
Dito dito 3 1/2	80			Certific. dito. 6	69 1/2		
Schatkistbill. 4				POLEA.			
Hand. Maats. 4 1/2	107 1/2	108		Aand. L. R. 300			
Frankl. Maats.				PRUISSEN.			
Ins. Grootb. v. 3	79 1/2	79 1/2	79 1/2	Dito dito R. 50.	111	111 1/2	111
EASTLAND.				Neg. L. 1830. 4			
Ditto 12 Aug. 3				Oostenrijks.			
Per. R. E. Ams. 5	44 1/2	44 1/2	44 1/2	Abnd. L. f 100.			
Dito f 1000. 3	26 1/2	26 1/2	26 1/2	Dito dito 250. 4			
Ceci. O. y. & Leg. 4				Metallek. ... 5	98 1/2		
Franchise. 1 1/2	18 1/2	18 1/2	18 1/2	Dito L. gen. ... 5			
Cort. R. Lond. 5	38 1/2	39 1/2	38 1/2	Dito. 2 1/2	55 1/2	55 1/2	
Engelsch. Ontg.				Obl. Gall & C. 5			
PORTUGAL.				Dito. 4			
Obl. te Lond. 5				Cert. Stadsh. 2 1/2			
Dito. 3				Vveen. R. act. 3.			
NAPLES.				N. Vveen. Aand.			
Certific. L. & R. 5				DEVENAKEN.			
Dito falc. & C. 5	90 1/2			Leen. te Land. 3			
Frankl. Maats. 4 1/2				BRAZILIJN.			
Roullan.				Dito Rotsch. 5	85 1/2	85 1/2	
Obl. falc. 1 1/2 5	108 1/2			GRIEKSCHS			
				Dito te Lond. 5			

DE SCHAIJFEN van den, aan het adres van den ondergetekende gezonden naamlozen brief (volgens postmerk verzonden uit Breda, den 30sten Mei 1835) wordt door deze ernstig aangehouden, zich aan den ondergetekende bekend te maken.

W. VAN LIL.

De Heer van Muzikanten van de 8ste Afdeling Infanterie wordt verzocht een KLARNETTIST en een FLUITIST. Die dezeren gansen zijn gelieve zich aan te melden, heijz in persoon of met gefrankeerde brieven, bij den Heer Luitenant VAN DER VEN, belast met de Administratie der Muzikanten der 8ste Afdeling, te Nijmegen.

PUBLIEKE VERKOOPING

HEERLIJKHEID BURGST.

KAROL HENDRIK BODE, Openbaar Notaris, residierende te Brincenthage, zal, ten verzoeken van Mevrouw de Douaniere NABUYS VAN BURGST, in de maand Augustus 1835, (dag, uur en plaats nader te bepalen en te auncioneren) eerst bij Perseelen en daarna bij Combinatie publiek aan de meestbiedenden veilen en verkoopen:

De HEERLIJKHEID BURGST,

met deszelfs tegten van Eitel, Jagt, welke zich veel verder dan de daarbij behoorende Laenderen uitstrekt, Vischerij, Chijzen en een gedeelte Tiender, naar de afscheffing der Leenen in plaats gesteld. Gelegen onder de Gemeente Prinsenhage, Baronsie van Breda, Provincie Noord-Brabant, een uur van de Stad, heztaande in:

Een voor veertig jaren geheel met den grond nieuw opgehouwd HEEREN-HUIS, voorzien van een zeer spacious Vestibule, vier Sconeden, een Boyen-Kamer en vier Kabinetjes gestukadoosd en behangen, een goede ruime Keuken met Foyouisen en Rompen, groot Kelders, twee Dienstboden-Kamers, Zolders en alle verdere Commoditeiten, met twee Vleugels, waarin zich bevinden Tuinman-Woning, Billard-Kamer, Waschkeet, Kosthuis, Stal voor zes Paarden en Haniadere.

Twee TUINEN voorzien van Rieten Heining, waarin en tegen welke Heining zijn geplant allerhande soorten van fijne Tuinbomen en Wijnstaden.

Een groot Vlechthof, Lanen, Erven en Boudoirs, beplant met Schatboom en zeer swars Eiken-, Beuken- en anders opgaande Bomen.

Twee zeer groots BOEREN-BOSTEDEN met derzelver Gebouwen, Aangehinsheden en daarbij gebruikt wordende Zaan-, Wei-, Hooi-Landen en Moer- of Tielvelden.

Alles te samen groot 163 Bunders, 21 Bunders en 6 Ellen. De HEEREN-BUJNGE kan alle Dingsdages, en de LIANDERIJEN kunnen elken dag bezigtigd en ongesponen worden.

De Kooper kan, des verkiezende, over een aemerkelijke som, tegen een jaarljchen interest a 5 ten honderd bij behoortijk hypotheek met de Verkoopster convenieren.

Nader toezichtzenden is te winnen ten Kantore van bovengemelden Notaris.

Te Koop ruim 4000 Masten Boomen,

staande te Oosterhout, aan de Heyhoef, waaronder vele swars Zaagblokken en Heijnslep, lang van 5 tot 14 ellen; adres bij den Notaris VAN VUGHT, te Roozendaal en W. KNAPEN, Kastelein in de Heyhoef voornoemd. Brieven franko.

Uit de Hand te Koop:

26 gemeten te veld staande V.L.A.S. in 5 Perseelen, onder de Gemeente Prinseland; te bezagen bij L. DE VROON, Bouwmeester in Dintelpolder.

De Notaris VAN MEURS, te Tilburg, zal aldaar, op Dinsdag den 9den Junij 1835, voormiddags 10 ure, aan den Heeren Dijk, nabij de R. C. Kerk, in het openbaar, met kontant geld, Verkoopzen:

Vier extra goede en swars Gaalkapern VERWKEUPEN, eenen VERWKETEL, een aantal VERWGEREEDSCHAPPEN en een partij VERWSTOFFEN, waaronder Meekraet, Wjottaten, Meel, Steekwater, Vitriool-olie, Koperroed, Wouw, Stoklak, Vitrioolsteen, enz.

Veritable Rob anti-Syphilitique de Lallemand,

is te bekomen bij J. STRAATMAN, Apotheker te Breda, te Breda; dat deze ROB aan het doel volkomen beantwoordt, kan door de beste getuigschriften gestaafd worden. Brieven franko.

VOLKSGENEESKUNDE

OF REKVOEDTGE

MIDDELEN EN RAADGEVINGEN

TEGEN DE

KWALEN EN KRANKHEDEN DER MENSCHEN,

NAAR DEN TWEDEN DEUK, UIT HET HOOGDUITSCH VAN

D. J. F. OSLANDER.

HOOFDWERK IN DE GENEESKUNDE AAN DE AKADEMIE TE GÖTTINGEN.

Te Leeuwarden bij L. SCHIERBEEK en nader elom te bekomen.

DE PRIJS IS INGENAARD f 2.00 EN IN KARTON f 2.20.

Een algemeen nuttig Huisboek, onmisbaar voor elken Huisoeder, inzonderheid voor Landlieden en belangrijk voor Geneeskundigen, vooral voor Heelmeesters ten platten lande.

Voorts is nog bij bovengemelden Uitgever gedrukt en verzonden:

Quia en Quatenus. Problema der 19de Eeuw.

Antwoord op een Brief, a 20 Cents.

BIJ BROESE & COMP., TE BREDA,

is van de Pers gekomen en wordt door hen bij hunne Correspondenten alom verkrijgbaar gesteld:

I. De Halleysche Komeet,

EN HARE WEDERKOMST IN 1835,

1) De geschiedenis der Komeet; 2) derzelver oorsprong, gedaante en invloed; 3) het bepalen van de elementen der loopbaan dier Komeet, en bijzonder die van Halley uit de waarnemingen;

GEVULD VAN HEN

EPHEMERIDE,

berekend door den Heer A. BOUVARD, Lid van het Fransche Instituut en van het Bureau der Lengten; naar het Fransch van G. DE PONTÉCOULANT, Lid van de Koninklijke Maatschappij van Landen, en van de Akademie der Wetenschappen te Parijs.

Met een Kaart van de Loopbaan der Komeet.

Prijs 80 Cents.

II. HANDLEIDING TOT DE OEFENING MET DE SABEL, ten dienste der Kavallerie in het Nederlandsche Leger, vrij gevolgd uit het Fransch van den Generaal La Roche Arzon, waaraan worden aangegeven de onderscheiden kommando's der kringwijze bewegingen der bouwen - der steken - der parades - voor de gevechten - der bouwen naar willeken - en der kommando's voor den aanval en de verdediging; Prijs 30 Cents.

Verwijft door dezelve met veel succes gedebiteerd waardt.

III. HANDLEIDING TOT HET AFRIGTEN VAN PAARDEN, volgens de methode Baudouin, vrij gevolgd, voornamelijk ten dienste van Onder-Officieren en Korporals der Kavallerie. Prijs 20 Cents.

Deze Handleiding is in de volgende hoofdstukken verdeeld:

I. Wijze om het paard te gewonnen aan de stegen, het stand, het oostijgen en het gewigt des ruiters. - II. Afrigting, stilstand, het buigen van den hals, rechts en links, het plaatsen van het hoofd en het teruggaan. - III. Afrigting in den stap. - IV. Afrigting in den draf. - V. Afrigting in het overtrekelen, den galop en het springen over de sloot en den slagboom. - VI. Wijze om de paarden aan de wapenen en het vaten te gewennen.